

Népfrontmegbeszélés

A Hazafias Népfront budapesti székházában kedden megbeszélések kezdődtek a Lengyel Nemzeti Egységfront hazánkban tartózkodó küldöttsége és a HNF OT titkárságának tagjai között. Szentistványi Gyuláné, az OT titkára tájékoztatást

adott gazdasági, társadalmi és politikai életünk időszerű kérdéseiről, a Hazafias Népfront működésének rendszeréről és legfontosabb feladatairól. A lengyel küldöttség részéről Wit Drapich ügyvezető alelnök ismertette az LNEF tevékenységét.

A minőségért

Komputerrel egybeépített minőség-ellenőrző berendezést helyeztek üzembe a Magyar Kézművek szegedi gyárában. A beszerzésre fordított hat és fél millió forintos összeg viszonylag gyorsan visszatértül azzal, hogy sok élőlunkát felszabadít.

Lehetőségek a mezőgazdaságban

A „gazdátlan” gyepek

A takarmányozásban rejlő tartalékokról mind több szó esik. Illetve nem is rejtett, inkább kihasználatlan tartalékokról lehet szó. Az elmúlt évtizedben a búza termésháza megkétszereződött és fejlődött a kukoricatermesztés is. Nem tartott viszont lépést ezzel a réti és legelőgazdálkodás. Sajnos, még a 40 évvel ezelőtti hozamokat sem érik el hektáronként. Pedig a gyepek dalkodás fejlesztése mindenképpen hasznos a jelenlegi előnyös közgazdasági és többnyire kedvező természeti viszonyok mellett. A mezőgazdasági üzemek így juthatnának a legkönnyebben olcsó, s jelentős mennyiségű tömegtakarmányhoz. Ennek ellenére gyakran máj a korszerű és fejlett nagyüzemekben is elhanyagolják a legelőket. „Nincs kiadás, nincs veszteség” — mondogatják egyes gazdaságokban. Pedig az intenzív művelt kaszálókról évente 100—120 mázsa széna is betakarítható. Az igaz, hogy a réti és legelőgazdálkodás eszközigényes ágazat. A befektetés azonban hamar megtérül, mert jó gyephasznosítással gazdaságosabbá tehető az állattenyésztés.

Jelenleg a szarvasmarhatartásra helytelen takarmányozási gyakorlat jellemző. A termelőszövetkezetekben átlagosan minden tényleg 5 kiló abraktakarmányt kap naponta. Hasonló esetet a legfejlettebb mezőgazdasággal rendelkező országokban sem lehet találni. Nálunk valószínűleg azért van így, mert az abrakot korlátlanul lehet vásárolni. A gazdaságok tehát nem törődnek kellőképpen az olcsóbb tartási technológiára. Pedig öt kiló abrak felhasználás mellett nem lehet kifizetődő a tejtermelés — még ártamogatással sem. Az abraktakarmány is helyettesíthető másval. Bizonyítja az 1976-os aszályos esztendő, amikor a tömegtakarmányok becsülete megnőtt. Azóta ismét elpártoltak tőle az üzemek. Vajon igaz lenne, hogy a magyar mezőgazdaság mostoha gyermeke a gyepek dalkodás?

Az ország mezőgazdasági területének 5,3 százaléka, összesen 357 ezer hektár Csongrád megyében található. Ebből szántó 275 ezer. A réti és legelő a szántóban szerepel, nem minősítik műveletlennek még a teljesen elhanyagolt területeket sem. A „gazdátlan” gyepek miatt keletkezett veszteségek igen jelentősek. A gazdaságok nagy szántóterületeken szálas takarmányt termesztenek. Megyénkben 62 ezer hektáron a réti és legelő, az utóbbi húsz évben azonban már 2 ezer 400 hektárral csökkent. Ennek oka a szántóföldi művelés bővítése. Főleg a jó minőségű kaszálókat törték fel a gazdaságok, s így a leggyengébb területek maradtak továbbra is gyepek. A talajpusok szerint az összes legelő 86,7 százaléka homokos és szikes terület, ami meglátszik

az alacsony termésátlagokon is. A korábbi években a hektáronkénti átlagos szénatermés tíz mázsa körül mozgott. Tavaly már jobbakk voltak az eredmények, elérték átlagosan 14—15 mázsa hektáronként. Ez persze még mindig rendkívül alacsony. A jelenlegi réti és legelő nagy része egyszerű módszerekkel elsősorban helyes talajerő-gazdálkodással, szakszerű gyomirtással és öntözéssel javítható, a szénatermés rövid idő alatt megduplázható.

A javításra feltétlenül szükség van, hiszen az a cél, hogy a gyepek alapozott tömegtakarmányozás minél szélesebb körben elterjedjen. Indokolják ezt a nagyüzemi tehén- és juhállományban tervezett létszámnövelések is. Takarmányozásukat ne a szántóföldön megtermeltből biztosítsák nagyobb részt az üzemek, hanem a természetes legelő fűterméséből. Már 1970-ra is átlagosan a 18 mázsa hektáronkénti szénatermés elérését tűzték ki a szakemberek, 1980-ra a 23 mázsa. Ehhez a jó legelőknél kellene érni átlagosan a 35—40 mázsa hozamokat, a gyenge és rossz kaszálókon pedig a 15—20 mázsa.

A gyepek dalkodásunk fejlesztése napirenden van. A jelenlegi felmérések szerint 35 ezer hektáron valószínűleg meg a korszerű nagyüzemi réti és legelőgazdálkodás. Megállapítható, hogy a gazdaságok a lehetőségeiket nem minden esetben használják ki. Tavaly mindössze 3 ezer 641 hektárt öntöztek, pedig 6—7 ezer hektár öntözhető.

Hasonló a helyzet a korszerű legeltetési technológia elterjedésénél is. A megyében összesen 37 ezer hektáron legeltetnek a gazdaságok, tízezer hektár gyeplélelet pedig rendszeresen kaszálják. Sajnos, többségén szabadlegeltetés van, s mindössze 7 és fél ezer hektáron vannak korszerű villanypásztorok. Csongrád megyében mindössze 93 elektromos karám van, de ebből is csak 12 felel meg a követelményeknek. A gazdaságok 1980-ig újabb 80 villanypásztor vásárlását tervezik. Ezzel együttesen is csak 12 ezer hektáron valószínűleg meg a korszerű irányított legeltetés. Vajon a többi 23 ezer hektárral mi lesz? A szabadlegeltetést folytatják a gazdaságok? Ismert, hogy a szabadlegeltetés mennyire ártalmas a fű minőségére. Az állatok lúttapcsák, eltiporják a fűvet, a termék jó része elvesz. Az értékesebb fűfajok hamar kipusztulnak, s helyükön többnyire értéktelen gyomok nőnek.

Sokszor látható kisebb kaszálókon, hogy denzíg ér a levél, vagy már el is száradt a fű. Mintha „senki földje” lenne, olyan elhanyagolt. Pedig ezt a fűtermést is hasznosítani lehetne. A gazdaságok a központi tanácsokkal együttműködve a háztáji rendelkezésre bocsáthatnák a nagyüzemileg nem hasznosítható legelőket.

Sajnos, nem új a megállapítás, hogy a legelők hozamnövelésének egyik legnagyobb akadálya az „elnagyított” tápanyag-visszapótlás. Az állami gazdaságokban például tavaly 64,6 kilogramm, a téveszében 25 kilogramm műtrágya-hatóanyag került egy hektáronként. Nyilvánvaló, a talajpusok meghatározzák a műtrágyázás mértékét. Egy-egy területen csak annyi műtrágyát érdemes kiszórni, aminek még gazdaságos terméshozó hatása van. Mindent figyelembe véve is nagyon kevés az elmúlt évben kiszórt mennyiség. Az országos előírás átlagosan 160 kilogramm hatóanyag egy hektárra. Van tehát meggyökben is elég tennivaló, hogy ezt az értéket legalább megközelítsük. Az elmúlt év őszén hozott központi intézkedések eredményeként 7 ezer tonna hatóanyagú műtrágyát kedvezményesen megvásárolhattak a gazdaságok, éppen a rétek és legelők tápanyag-visszapótlására.

A terméshozam javítható az újabb gyeptelepítésekkel, ezekhez állami támogatást is lehet kérni. Megyénkben eddig 6200 hektár szántóföldi legelőt telepítettek a gazdaságok.

A szántóföldi tömegtakarmány-termőterület nőtt, a meglévő természetes gyepterület viszont továbbra is kihasználatlan maradt. Az ésszerűség azt kívánja, hogy a jelenlegi támogatási rendszer megváltozzon. Ez év január 1-től csak a meglévő réti és legelő felújítására vehető igénybe állami támogatás. A mostani öt éves tervben 7 ezer hektár felújítása szerepel. Eddig 1200 hektáron már elvégezték az altalajlazítást, tápanyag-visszapótlást, felületet. Ideális lenne, ha ennél többen vállalkoznának a korszerű és gazdaságos gyepek dalkodás megvalósítására. Nagy segítséget tud adni ehhez a munkához a Szolnoki Agrocoop Takarmányozási és Gyepek dalkodási Rendszer, melynek 3 megyei szövetkezet már tagja, a Debreceni Agrártudományi Egyetem réti és legelőgazdálkodási szaktanácsadó szolgálata, a Szentesi Öntözési Kutatóintézet és az országos hírű Nyírgyep Termelési Társulás.

Számos korszerű kísérlet bizonyította, hogy a megfelelően gondozott réti és legelő gazdaságos tömegtakarmány-bázist jelent. Ehhez azonban az szükséges, hogy a gyepek dalkodás legyen tovább a legmódszerűbb mezőgazdasági ágazat.

Radics Ferenc

Könyvtáráépítészet

A komplex művelődési intézmények építészeti kérdéseiről tanácskoznak a szocialista országok könyvtáráépítészeti szakemberei Budapesten, a Könyvtártudományi és Módszertani Központban. Kedden a megnyitó után bol-

gár, csehszlovák, lengyel, NDK-bei és szovjet szakemberek tartottak előadásokat a könyvtárak szerepéről a művelődési otthon, a klub, az iskola épületegyüttesében, valamint technikai fejlesztési lehetőségeiről.

KISZ-ajánlással a pártba

A szokásosnál ünnepélyesebb volt a Voán 10. sz. Vállalatnál a IV-es, a műszaki dolgozók pártalapszervezetének mostani taggyűlése. Nem külsőségekben létszított ez, nem a résztvevők öltözetén vagy a tanácskozóterem dekorációján. A hosszú asztalok mindkét oldalán éppúgy ültek most is, mint máskor, kicsit szorosan is, mert nagy létszámú, 90 párttagot számláló ez az alapszervezet és év végére 100 körül lesz a létszáma. Az ünnepélyesség a taggyűlést megelőző percekben, a várakozásban érződött, az arcon, a szemek tükrében látszott, pedig mindenki tudta, hogy miről lesz szó, a pártcsoportokban jó előre meg tárgyalták az első napirendet, amelyben új tagok felvételét terjesztette elő a vezetőség.

Nekik szólt hát az ünnepélyesség, a KISZ nevelőinek, akiket a különböző munkahelyek, a szerviz, a futójavítómuhely, a garázs-szolgálat kollektívái, munkások és vezetők, párttagok és párttagok egyaránt saját gyerekként tartanak. Tőlük tanultak szakmát, emberséget, munkaszerepet, megítélést és rossz között és azt a helytállást is tőlük tanulták meg, amellyel odáig jutottak, hogy kérhették felvételüket a pártba, és arra érdemesnek tartották őket.

Farkas Ferenc, Rockov György és Süli József autószerelő KISZ- fiatalok tagfelvételi kérelmét terjesztette a taggyűlés elé Bagaméri János párttitkár. Mindhármuk egyik ajánlója KISZ alapszervezetük vezetősége, a 10 éves Farkas Ferenc esetében pedig a 600-as Ipari Szakmunkásképző Intézet KISZ bizottsága és az intézet pártalapszervezetének titkára, Kéri József, illetve Sipter Lajos.

A taggyűlésre meghívták Kéri Józsefet is, aki elsőként állt ki Farkas Ferenc párttagfelvétele mellett úgy is, mint volt osztálytárs a szakmunkásképzőben. Elmondotta, hogy osztálytársa jeles eredménnyel tett szakmun-

kászvizgát. Részt vett a Kilián-köri munkában, a KISZ-ben gazdasági felelős volt. A tanári kar véleménye pedig: a harmadév végén Farkas Ferenc tantestületi dícséretben részesült a három éves tendő alatt tanúsított példás magatartásáért, szorgalmáért.

Az ajánlást folytatta Gazsó Pál főművezető, Németh Miklós garázmester, Domonkos István pártcsoportvezető, Varga Sándor autószerelő, Bán Imre művezető. Farkas autószerelő szakmunkástanulólként kiemelt órábert kapott, mert pontosan, lelkiismeretesen dolgozott. Nem kellett noszogatni, hogy nyolc általános iskolájára építsen még. Most gimnázium esti tagozatán tanul. Szerefe a munkáját, munkatársait és tudják róla, hogy helytáll majd a párttagsággal járó magasabb követelmények vállalásában.

Messziről jött pedig, faluról, parasztszülő gyermekeként. Munkatársai segítségével gyarapodott, a szemük előtt nőtt fel, vált nagyüzemi munkássá, mint ahogy tárgya, Rockov György is, aki Battonyáról került Szegedre, délszláv általános iskola elvégzése után. Anyanyelve szerb, de románul is beszél társalgási fokon. Elvégezte a KISZ titkár-képzőt, politikai vitakört vezet. KISZ alapszervezete rendkívüli taggyűlést ült össze, hogy párttagja ajánlja a munkában és a mozgalmi életben tanúsított magatartása, politikai érettsége alapján. A KISZ taggyűlés véleményét szóban is megerősítette most Szentmiklósi Imre KISZ-titkár és a 10 éves Farkas Ferenc esetében pedig a 600-as Ipari Szakmunkásképző Intézet KISZ bizottsága és az intézet pártalapszervezetének titkára, Kéri József, illetve Sipter Lajos.

A taggyűlésre meghívták Kéri Józsefet is, aki elsőként állt ki Farkas Ferenc párttagfelvétele mellett úgy is, mint volt osztálytárs a szakmunkásképzőben. Elmondotta, hogy osztálytársa jeles eredménnyel tett szakmun-

ten lehetett, hogy a véleményekben ez volt: „Gyerekek, más kifogásunk nincs, csak túl fiatalok vagytok még a párttagságra.” Mindhármán bizonyították pedig, Süli is például azzal, hogy érettségizett autószerelő. Az iskolában KISZ évfolyam-felelős volt, most pedig vezetőségi tagja alapszervezetének, amelynek taggyűlésén 19-en javasolták felvételét a pártba. Solti Antal KISZ-titkár akként jellemezte, hogy olyan pozitív tulajdonságokkal rendelkezik, amelyeket mind a munkában, mind a mozgalmi életben a közösség javára tud fordítani.

Jubileumi ülészek Segítik Szeged szépítését

Az újszegedi liget padjait újítja föl három napon át a városi tűzoltó-parancsnokság tüzoltó brigádja társadalmi munkában. A tűzoltók csapatokak a 10 órát Szegedért megvalomhoz, és vállalták, hogy a 24 órás szolgálati időn túl hozzájárulnak a város szépítéséhez.

Lódi Ferenc